ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/21/1010

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peadirektor Pille Lehis
Otsuse tegemise aeg ja koht	17.05.2021 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	24.03.2021
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni 24.03.2021 vaide tagastamise otsus nr 2.1-3-21/1010
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxx.xxxxx@mail.ee

RESOLUTSIOON:
Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan:

- **jätta vaie rahuldamata**

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Käesoleva otsuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

12.03.2021 esitas vaide esitaja järgmise sisuga vaide

Saamata dokumentide osas seoses maamaksu teates märgituga Valga Vallavalitsus maakorraldaja kohustustesse kuuluvaga. Lisaks käesoleva aasta maksuteates märgituga soovin ka eelnevate aastate eest samu dokumente. Maakorraldaja väitis, et muudatused on teinud pindalades ja piirides Maa-amet seisuga 31.12.2018.a., millele tema vastata ei oska, soovitas küsida M. O-lt, kes aga tänaseni pole vastanud.

Seega soovin ka Maa-ametilt kirjalikku tõestust, mille alusel Maa-amet on muutnud minu kinnistu 41 ja 42 lõpuga pindalasid ja piire, näidata tuleb kaardil endised ja peale muutmist piirid ning ara tuues pindalad; ma ei tea, et peale tagastamist oleks minul olnud haritavat maadja kus asub nn. muu maa ja millest see koosneb? Tegemist on eraomandiga. Muutmise ajal kuulusid ka 43 ja 44-ldpuga alad minule, seega kelle kinnistule lisati osa viimati nimetatud alade pindalad, soovin kirjalikku dokumentatsiooni, sest ärastanud on Maa-amet minule

kuuluva vara.

Andmekaitse Inspektsioon tagastas vaide Maa-ameti poolt teabe väljastamata jätmise osas järgmise põhjendusega

Andmekaitse Inspektsioon sai 12.03.2021 Teie täpsustatud vaide Maa-ameti tegevuse peale seoses Teie teabenõude täitmata jätmisega.

Teabenõuete menetlemisega seotud vaidlusi vaatab Andmekaitse Inspektsioon läbi vaidemenetluses.[1]

Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud avalikke ülesandeid täites.[2] *Teabenõue puudutab asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist. Avaliku teabe seaduse § 45 lg 1 punktist 1 tulenevalt teostab Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet teabenõuetele vastamise ja teabe avalikustamise üle. Seega kuuluvad inspektsiooni pädevusse juhtumid, kui asutused ei ole teabenõudjale väljastanud nende valduses olemasolevaid dokumente.*

Andmekaitse Inspektsiooni pädevusse ei kuulu Maa-ameti otsuste ja toimingute õiguspärasuse hindamine. Kui Maa-ametil Teie poolt soovitud dokument(e)i ei ole, siis ei saa Andmekaitse Inspektsioon kohustada Maa-ametit neid Teile koostama ja edastama, sest sellisel juhul ei ole enam tegemist teabenõudele vastamisega, vaid tegemist on selgitustaotlusele vastamisega märgukirja ja selgitustaotlusele vastamise seaduse mõistes, mille üle puudub inspektsioonil järelevalvepädevus.

Vaide kohaselt soovite Maa-ametilt kirjalikku tõestust, mille alusel Maa-amet on muutnud minu kinnistu 41 ja 42 lõpuga pindalasid ja piire, näidata tuleb kaardil endised ja peale muutmist piirid ning ara tuues pindalad; ma ei tea, et peale tagastamist oleks minul olnud haritavat maad ja kus asub nn. muu maa ja millest see koosneb? Tegemist on eraomandiga. Muutmise ajal kuulusid ka 43 ja 44-lõpuga alad minule, seega kelle kinnistule lisati osa viimati nimetatud alade pindalad, soovin kirjalikku dokumentatsiooni, sest ärastanud on Maa-amet minule kuuluva vara.

Kõigepealt pean vajalikuks selgitada, et vaidemenetluse käigus ei saa nõuda nende dokumentide väljastamist, mida Te ei ole varasemalt teabenõude korras Maa-ametilt küsinud. Samuti ei saa teabenõude korras nõuda endale sobival kujul dokumentide koostamist ja väljastamist, mida Maa-ametil ei ole olemas ja mida tuleks teabenõude täitmiseks alles hakata koostama.

Antud juhul olete vaidele lisanud ainult 14.02.2021 Maa-ametile esitatud teabenõude, milles märkisite, et ei ole saanud koopiaid mille alusel Maa-amet väidetavalt 31.12.2018.a. on muutnud tagastatud kinnistu piire ja kõlvikuid. Samuti olete palunud väljastada ka koopia minu nõusolekust, et olen lubanud teha Maa-ametil isetegevust minu varaga. Soovin koopiaid ka piiriprotokollidest alates 31.12.2018.a., millest nähtuks minu kinnistu piiride muutmine ja kelle piire minu naabritega on sellest tulenevalt muudetud ehk kuidas minu kinnistu aladele on ilmunud "muu maa" ja seda 2,19 ha ja 0,20 ha suuruses, kus see asub ja mida on mõeldud muu maa sildi all?

Eeltoodust tulenevalt olete Maa-ametilt küsinud järgmisi dokumente:
1. Koopiaid, mille alusel Maa-amet väidetavalt 31.12.2018.a. on muutnud tagastatud kinnistu

---

1 Avaliku teabe seadus (edaspidi AvTS) § 45 lõige 2.
2 AvTS § 3 lõige 1.

piire ja kõlvikuid;
2. Koopiat Teie nõusolekust, et olete lubanud teha Maa-ametil isetegevust Teie varaga;
3. Koopiaid ka piiriprotokollidest alates 31.12.2018.a., millest nähtuks Teie kinnistu piiride muutmine ja kelle piire minu naabritega on sellest tulenevalt muudetud.

Edastatud dokumentidest ei nähtu, et oleksite Maa-ametilt küsinud kaarte, millel tuleks näidata endised ja peale muutmist piirid ning ära tuua pindalad, mida vaides olete soovinud. Seega ei ole koopia saamine kaarditest vaideesemeks, kuna ühestki dokumendist ei nähtu, et oleksite seda Maa-ametilt küsinud.

Vaidele lisatud dokumentidest nähtub, et Maa-amet on 18.02.2021 kirjas nr 11-2/20/15540-22 selgitanud (teabenõude punkt 2), et vastavalt maakatastri seaduse §-le 19[3] ei olnud Maa-ametil vaja katastriandmete muutmiseks Teie nõusolekut. Eeltoodust tulenevalt saab inspektsioon aru selliselt, et Maa-ametil ei ole Teie poolt küsitud avaldust/nõusolekut. Samuti on Maa-amet samas kirjas Teile selgitanud, et katastriandmete muutmine on toimunud Maa-ameti peadirektori 17.12.2018 käskkirja nr 1-1/18/2770 alusel „Maakatastri andmete korrastamine ja teiste ruumiandmetega kooskõlla viimine". Nimetatud dokument on Maa-ameti poolt Teile edastatud 17.12.2020 kirjaga nr 11-2/20/15540-12 (vastus teabenõude punktile 1).

Lisaks on Maa-amet 18.02.2021 kirjas Teile kinnitanud, et pärast 31.12.2018 ei ole Tilga katastriüksuste naaberkatastriüksuseid mõõdistatud ja uusi piiriprotokolle koostatud. Seega ei ole Maa-ametil Teie poolt soovitud piiriprotokolle, mida väljastada (teabenõude punkt 3). Samuti on Maa-amet Teile kinnitanud, et Maa-amet ei ole looduses katastriüksuse piire kunagi muutnud ning on kirjas selgitanud, mida ja miks on muudetud.

Nagu juba eelpool selgitasin, siis teostab Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ainult olemasolevate dokumentide väljastamise osas. Inspektsiooni pädevusse ei kuulu järelevalve teostamine selle üle, kas ja milliseid dokumente peaks Maa-amet koostama või kas ja milliste dokumentide alusel mingite toimingute tegemine on õiguspärane.

Kuna inspektsioonile edastatud dokumentatsioonist nähtub, et Maa-ametil ei ole Teie poolt soovitud avaldust ja piiriprotokolle ning andmete korrastamise muutmise aluseks olev käskkiri on Teile edastatud, siis ei ole 14.02.2021 teabenõudele vastamisel Teie õigusi rikutud. Mis aga puudutab Teie nõuet, et Maa-ametil tuleb kaardil näidata endised ja peale muutmist piirid ning ära tuua pindalad, siis edastatud dokumentidest ei nähtu, et oleksite seda Maa-ametilt eelnevalt küsinud. Lisaks ei kuulu inspektsiooni pädevusse kontrolli teostamine Maa-ameti tegevuse üle kõlvikute muutmisel/täpsustamisel ning kas edastatud käskkirja alusel andmete täpsustamine on õiguspärane.

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 79 lg 1 punkti 1 ja lg 3 kohaselt vaie tagastatakse kui isikul puudub vaideõigus või kui vaide lahendamine ei kuulu inspektsiooni pädevusse.

Kuna Maa-amet on Teile edastanud olemasoleva dokumendi ning selgitanud, et Teie poolt soovitud avaldust katastriandmete täpsustamiseks ei ole vaja ning täiendavaid piiriprotokolle Teie poolt märgitud aja jooksul koostatud ei ole ning inspektsioonil puudub pädevus kontrollida Maa-ameti tegevust oma ülesannete täitmisel, siis tagastab inspektsioon Teie vaide HMS § 79 lg 1 punkti 1 ja lg 3 alusel.

Otsusele vaide tagastamise kohta on võimalik esitada 30 päeva jooksul vaie haldusmenetluse seaduse § 71 lõikes 1 sätestatud korras Andmekaitse Inspektsioonile, või esitada kaebus halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku § 37 lõikes 2 sätestatud tingimustel ja korras.

Juhul kui siiski leiate, et Maa-amet on jätnud Teile mingid dokumendid väljastamata, mida olete neilt küsinud, siis palun täpsustada, millised dokumendid on jäetud väljastamata ja

edastada vastavad teabenõuded, millest nähtuks, millal ja milliseid dokumente olete Maa-ametilt küsinud, mida ei ole Teile väljastatud.

VAIDE ESITAJA NÕUE ja SELETUS:

Tänan saabunud dokumendi eest, millest nähtub, et Vastaja teadmised on väga puudulikud. Olen omateada saatnud Andmekaitse Inspektsioonile Maksu- Tolliameti kirja, millest nähtub, et pindalade jne. andmed väljastab omavalitsus, kes omakorda väitis, et need on kättesaadavad M.O-lt Maa-ametist, kes pole tänaseni taotlusle vastanud. Samuti Valga Maakorraldaja vastus on Andmekaitse Inspektsioonil olemas.

Seega puudulike teadmistega Vastaja juhin tähelepanu asjaolule, et antud andmed on Maa-ametil olemas kuna Valga Maakorraldaja väitis, et Maa-amet tegi 31.12.2018 seisuga muudatused minu eraomandi pindalades ja piiritähistes. Kordan veelkord puudulike teadmistega Vastajale, et antud on ebaseaduslikult toiminud Maa-ametil olemas, seega millistest loodavatest andmetest Andmekaitse Inspektsioon sogab? Enne valeväite esitamist oleks Andmekaitse Inspektsioon pidanud tutvuma saadetud dokumentidega. Nii saamatul vastajal ei peaks olema töökohta Andmekaitse Inspektsioonis. Seega nõuan kõnealuste dokumentide väljanõudmist Maa-ametilt Andmekaitse Inspektsiooni poolt.

Iseenesest mõistetavalt oleks Maa-amet pidanud ka väljastama kaardi, praeguseks taastama 1997.a. tagastamisaja dokumentatsiooni, eraomandit ei saa kaasajastada, mida Maa-amet peaks teadma, seega mingist seadusest ei tulene Maa-ameti ebaseaduslik tegevus minu 41 ja 42 aladega.

Õiguskantsleril palun kontrollida Andmekaitse Inspektsiooni tegevusetust ehk oma tööga mittetoimetulekut. Andmekaitse Inspektsioon tahtlikult venitab probleemi lahendamist oma ebaõigete väidetega.

Isegi Valga Maakorraldajalt pole väljanõutud 41 ja 42 alade maksustatava maa andmeid ja maksumäärasid, mida nimetatu pole väljastanud, kuigi Maksu- ja Tolliameti kirjast 08.02.2021 nähtub: Maksustatava maa andmete ja maksumäärade küsimustes tuleb pöörduda omavalitsuse maakorraldaja poole, kuid andmeid ei saanud, soovitas pöörduda M.O. poole Maa-ametis, kes ei vastanud nõudele, samuti ka Maa-amet. Juhin tähelepanu asjaolule, et Maa-amet püüab väita justkui sooviksin 43 ja 44 alade kohta andmeid. Ei soovi, need ei kuulu maamaksu alla.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspektsiooni pädevus

Andmekaitse Inspektsioon saab vaide esitaja 24.03.2021 vastusest vaide tagastamise otsusele aru selliselt, et vaide esitaja ei ole rahul inspektsiooni vaide tagastamise otsusega ja leiab, et inspektsioon on tagastanud vaide ebaseaduslikult.

Tulenevalt avaliku teabe seaduse § 45 lg 1 punktist 1 teostab Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajate üle järelevalvet nende poolt teabenõuetele vastamisel ja teabe avalikustamisel. Teabenõudega on tegemist siis, kui soovitakse konkreetsest asutuse valduses olevast dokumendist koopiat või väljavõtet. Kui aga soovitakse selgitusi või esitate küsimusi mingite tegevuste või andmete kohta, millele vastamiseks tuleb vastus/kiri alles koostada, siis selline on sellise pöördumise puhul tegemist selgitustaotlusega, mille üle inspektsioon järelevalvet ei teosta. Seega kui ka andmed on küll Maa-ametil olemas, kuid vaide esitajale vastamiseks tuleb neid erinevatest dokumentidest/andmekogudest koguda või nende osas on vaja selgitusi anda (ei ole võimalik väljastada ainult dokumendist koopiat), siis on tegemist selgitustaotlusega,

mitte teabenõudega avaliku teabe seaduse mõistes. Seega tuleb vahet teha kas küsitud on selgitusi või dokumentide koopiaid.

Lisaks saab Andmekaitse Inspektsioon kohustada teabevaldajat väljastama ainult selliseid dokumente, mida teabenõudja on asutuselt eelnevalt küsinud, mida selgitasime Teile ka vaide tagastamise otsuses. Kui vaide esitaja pole Maa-ametilt dokumente eelnevalt küsinud (kaarte, millel tuleks näidata endised ja peale muutmist piirid), siis pole Maa-ametil kohustust neid ka väljastada. Vaide esitaja ei saa eeldada, et Maa-amet peaks oskama tema soove (milliseid dokumente soovitakse) ära arvata, kui teabenõude pole väljendatud soovi dokumentide saamiseks. Ka ei saa inspektsioon siin asuda vaide esitaja asemele ning hakata tema eest Maa-ametilt dokumente välja nõudma ja neid vaide esitajale edastama. Andmekaitse Inspektsioon saab järelevalveasutusena ainult kontrollida teabenõuete täitmist, mitte ei ole teabe vahendajaks.

Vaide tagastamine

Antud juhul esitas vaide esitaja ühes kirjas vaide nii Valga Vallavalitsuse kui Maa-ameti tegevuse peale dokumentide väljastamata jätmise osas. Kuna tegemist on kahe erineva asutusega, siis käsitles inspektsioon neid kahe erineva vaidena. Vaide tagastamise otsus puudutas ainult Maa-ameti tegevuse peale esitatud vaiet. Seega ei ole vaides tõene vaide esitaja väide, *et isegi Valga Maakorraldajalt pole väljanõutud 41 ja 42 alade maksustatava maa andmeid ja maksumäärasid, mida nimetatu pole väljastanud.*

Siinkohal pean vajalikuks märkida, et Andmekaitse Inspektsioon algatas 15.03.2021 Valga Vallavalitsuse suhtes eraldi järelevalvemenetluse, seoses maamaksu maksumäärade väljastamata jätmisega (pindalad oli vallavalitsus juba varasemalt väljastanud), mis lahendatakse eraldi vaidena.

Nagu juba eelpool selgitasin, siis saab inspektsioon kohustada asutust väljastama teavet, mida asutuselt on eelnevalt küsitud. Antud juhul oli vaidele lisatud 14.02.2021 Maa-ametile edastatud pöördumine, millele Maa-amet vastas 18.02.2021. 14.02.2021 pöördumises soovis vaide esitaja koopiaid;
1) mille alusel Maa-amet väidetavalt 31.12.2018.a. on muutnud tagastatud kinnistu piire ja kõlvikuid
2) Palun väljastada ka koopia minu nõusolekust, et olen lubanud teha Maa-ametil isetegevust minu varaga
3) koopiaid ka piiriprotokollidest alates 31.12.2018.a., millest nähtuks minu kinnistu piiride muutmine ja kelle piire minu naabritega on sellest tulenevalt muudetud ehk kuidas minu kinnistu aladele on ilmunud "muu maa" ja seda 2,19 ha ja 0,20 ha suuruses, kus see asub ja mida on mõeldud muu maa sildi all

Eeltoodud dokumentide osas on Maa-amet vaide esitajale oma 18.02.2021 vastuses selgitused andud. Ehk siis edastanud vastava käskkirja, mille alusel andmete täpsustamine toimus ning selgitanud, et vaide esitaja nõusolekut ja soovitud piiriprotokolle Maa-ametil ei ole. Lisaks on Maa-amet ka selgitanud, mida on kajastatud vaide esitaja poolt märgitud muu maana. Seega on Maa-amet teabenõude osale korrektselt vastanud. Ehk siis on Maa-amet väljastanud olemasolevad küsitud dokumendid ning selgitanud, milliseid dokumente Maa-ameti valduses ei ole. Rõhutame veelkord, et Andmekaitse Inspektsiooni pädevuses ei ole hinnangu andmine Maa-ameti poolt maa andmetega tehtud toimingute õiguspärasuse osas.

Oma vaides leidis vaide esitaja, et *iseenesest mõistetavalt oleks Maa-amet pidanud ka väljastama kaardi, praeguseks taastama 1997.a. tagastamisaja dokumentatsiooni, eraomandit ei saa kaasajastada, mida Maa-amet peaks teadma, seega mingist seadusest ei tulene Maa-ameti ebaseaduslik tegevus minu 41 ja 42 aladega.*

Andmekaitse Inspektsioon eeltooduga ei nõustu, kui vaide esitaja ei ole eelnevalt teabevaldajalt dokumente küsinud, ei saa inspektsioon kohustada Maa-ametil neid vaide esitajale väljastama. Et neid varem küsitud ei ole selgub ka Maa-ameti 13.04.2021 vastusest nr 11-7/21/6055-2 vaide esitajale.

Kuna Maa-amet oli 14.02.2021 teabenõudes soovitud dokumendi vaide esitajale väljastanud ja väljastamata jäetud dokumentide osas selgitanud, et neid Maa-ametil ei ole, siis vastas Maa-amet teabenõudele nõuetekohaselt. Eeltoodust tulenevalt oli vaide tagastamine õiguspärane, mistõttu jääb vaie rahuldamata.

Lisaks peame vajalikuks ka märkida, et 13.04.2021 kirjaga, peale vaide esitaja poolt vastavate dokumentide küsimist, on Maa-amet edastanud ka vaide esitaja tema poolt soovitud kaardid koos kõlvikute pindaladega.

/allkirjastatud digitaalselt/
Pille Lehis
peadirektor